

Megújul az Árpád-híd

Január 19-én megszüntették a 33-as villamos közlekedését, s az Árpád-hídon át villamospótló autóbusszokkal szállítják az utasokat; ezzel kezdődik a további esztendő legnagyobbat arányú híd felújítása Budapesten — jelentette be keddi sajtótájékoztatóján Stadinger István, a fővárosi Tanács elnökhelyettese.

Az Obudát Angyalfölddel összekötő híd jelenlegi szélességét már megépítések pillanatában átmenetileg tekintették, s amikor 30 esztendője, 1950 novemberében átadták a forgalomnak, már eleve tervezték későbbi bővítését.

A híd építésének beruházási javaslatát az Állami Tervbizottság 1979 szeptemberében hagyta jóvá, s ekkor kezdődtek az átépítés előkészítő munkálatai.

A megújult Árpád-híd

1984-re kétszer háromsávos lesz, s 1985-ig kiépül a két hídfő is. Obudán a hídról ikerpályás felüljáró ível majd a Szentendrei útra a Flórián tér fölé, a túlsó parton ugyancsak megépítenek egy felüljárót, amely a Váci út forgalmát „emeli” át a Róbert Károly körütn. A hídon közéledik majd az 1-es gyorsvillamos, amelyről a metróra is átszállhatnak majd. A hídon az építkezés teljes időtartama alatt közlekedhetnek.

A munkálatok beruházója a Fővárosi Tanács közlekedési főigazgatósága, lebonyolítója a Metró Közlekedésfejlesztési és Beruházási Vállalat, generáltervezője az Uvater, generálkivitelezője pedig a Hídepítő Vállalat. Az említetteken kívül még 11 tervező és 25 kivitelező vállalatnak ad tennivalót az Árpád-híd átépítése. (MTI)

Főigazgat a háztáji

Figyelemre méltó kezdeményezést valósított meg a csaknem tízezer hektáron gazdálkodó, évente több mint 320 millió forint termelési értéket produkáló országos hírű barcsi Vörös Csillag Termelőszövetkezet: ez év januárjától fő ágazatának tekinti a háztáji gazdálkodást. Ezentúl a nagyüzem még hatékonyabban támogatja a 625 hektáros területet kitevő háztáji a termelés hatékonyságának növelésében. A tagok egy része a termelőszövetkezet segítségével hibrid vetőmagot, más része búzát, lucernát, burgonyát, zöldséget, gyümölcsöt termel, amit a közös gazdaság útnak értékesítenek. A tagok birtokában levő istálló, ólak jobb kihasználása érdekében növelik a hízósertések számát és a szarvasmarhatartást. Az erre vállalkozók anyakocát, kilencszáz forint előleget és öt mázsa tápot kapnak, ezen kívül kétfélszáz tehén kihelyezésével igyekeznek a tejtermelést emelni. A tényleg a termelőszövetkezet marad, a borjú és a tej viszont már a gazdáké.

A barcsi háztáji termelés a VI. ötéves tervidőszak végére várhatóan évi százmillió forint termelési értéket produkál. (MTI)

Érdeklődő szakember kerestetik

Avagy: egy kísérlet kudarca

Napokig láttam a hirdetést egy lapban: gyártmány- és gyártástervező, kutató-fejlesztő munkákra szakembert keres a METRIPOND. Először nem értettem a dolgot. Hiszen a vásárhelyi mérleggyárról közismert, hogy rengeteg új típust fejleszt ki, hogy a műszaki fejlesztés arányát és színvonalát tekintve igencsak élen jár a megyében. Akkor hát nyilván szakemberük is van eleget, ha máshogyan nem, hát jó iskolán fölött, kinevelhető szakemberük. Akkor hát minek a hirdetés? Vagy mégis elég emberük erre a munkára? No, ennek érdekesebb utat vezettem. S talán a választ a hirdetésre, és örül-e, hogy végre igazi mérnöki feladatokat kaphat?

(Persze, hogy örül, hiszen hány mérnököt hallottam panaszkodni, hogy technikus munkát kell végeznie, hogy tudásának, képességeinek tizedét sem veszi igénybe a munkája.)

Vásárhelyen Fótos József vezérigazgató és Paksi Sándor műszaki főosztályvezető kisse savanyúan mosolyog elképzeléseimre.

— Miért? Mégis, hányan jelentkeztek a hirdetésre?

— Egy miskolci mérnök-házaspár, azzal a feltétellel, hogy lakás is kellene nekik. A munka érdekelné őket, de Miskolcon úgy féleven belül megkapják a lakást. Ha itt nem kaphatnak, nyilván nem jöhetnek.

— És kaphatnak?

— Nézzé, az ötödik ötéves tervben vagy száz munkálakás jutott dolgozóinknak. A fizikaiknak. De a műszakiaknak edeskeveset tudunk segíteni...

Műszakiak! De hát hogyan is állnak most a METRIPOND-nál? Valaha elkezdtek a mechanikus mérlegekkel, most pedig már a legkorszerűbb technológiánál, a mikroprocesszoroknál tartanak. Hígyomanyos és korszerű mérlegeket egyaránt gyártanak. Munkájukban használják az elektronikát, a számítástechnikát, pneumatikát, a hidraulikát... S bár „csak” mérlegeket gyártanak, de komplett technológiai sorokat terveznek a megrendelőnek, a meglevő helyhez és a technológiai folyamathoz adaptálva. A műtrágyagyárnak például nemcsak a mérleget tervezik meg és állítják elő, amely 50 kilónként adagolja a műtrágyát a zsákokba, hanem a teljes sort, amelyen az ömlesztett anyag a mérleghez kerül, onnan a zsákba, onnan pedig a vagonba. Minden feladatuk más és más. Dolgoznak az élelmiszer-, a vegyiparnak, a kohászatnak, és ki tudná felsorolni, még milyen célokra állítanak elő mérlegeket. Mérlegeket, amelyeken anyagok, folyadékok folyamatos

és szakaszos adagolása, pontos arányuk biztosítása működik. Mindehhez sokféle szakismeret és sok iparág ismerete szükséges. Eppen ezért is mondhatják: mindegy, hogy milyen mérnök jön hozzá, nálunk mindenféle ismeretre szükség van...

Jönnek-e? A példából úgy tűnik, nem igen. De hát mit tesz a vállalat, azon kívül, hogy hirdet? Például évente 8–10 fiatalot küld társadalmi ösztöndíjjal egyetemre. És jó, ha 3–4 visszajön közülük. Hiába, új közegbe kerülnek, megházasodnak. Nyilván arra mennek, ahol jobban boldogulhatnak. Hát nem vonzza őket az érdekes, valóban mérnöknek való munka? Az igazán jó képességű fiatalokat nyilván igen, de ők maradtaknak tanszéken, mehetnek kutatóintézetekbe, ahol nemcsak nagyobb szakmai presztízst, de jóval magasabb jövedelemre is szert tehetnek. Amiből hamarabb lesz lakás is, amihez itt nemigen segíthetik hozzá őket.

Szükségünk van mikroprocesszorokhoz érő szakemberekre — mondják partnereim. — Véglegesen idehöz nem embelek egyelőre viszont nem tudunk. Új terület, kevesen értenek hozzá az országban. Gondoltuk, egy-egy feladat megoldására idehozunk egy-két embert, IBUSZ-lakásba. Aztán kiderült, csak fizikai dolgozónak nyújthatnánk ilyen lehetőséget, a rendelekek szerint. Lehetőséget? De hát ez a mi lehetőségünk lenne, nem az embereké...

Mondják, náluk a műszaki és fizikai dolgozók aránya egy a kettőhöz, egy az egyhez lenne ideális. Ezzel szemben 4–5 fizikai dolgozó jut egy műszaki. És még az is szokatlanul magas arányszám a megye iparában. Pedig hát a METRIPOND-nál a tervezés több energiát köt le általában, mint a gyártás. Egy-egy nehezebb időszakban kénytelenek kivonni mindenkit a termelésből, aki csak valamelyest is alkalmas arra, hogy tervezzen, megkonstruáljon egy-egy elemet. Kezdő mérnököt, technikusot, vagy üzemvezetőt... Ez pedig nem valami jó sem a gyárnak, sem az embereknek, sem a feladatnak. De nincs más megoldás.

A hatvanas évek elején hat-hét mérnök volt a vállalatnál, elég is volt annyi. Most száz körüli létszám is nagyon kevés. Igaz, jó szakemberekkel dolgoznak, mert hogy a hozzájuk kerülő mérnökök valamennyien jó iskolát járnak a gyárban. Az

önállóság, a széles látókör, műszaki gondolkodás iskoláját. S talán éppen, mert jó szakemberek, növekedett meg az utóbbi időben a fluktuáció. Mert valóban jó mérnökre ma egyre inkább szükség van. A viszonylag alacsony fizetésért, a lakás és egyéb juttatások hiányáért pedig aligha kárpótolt a valóban izgalmas munka.

A METRIPOND termékeinek 60 százaléka nem idősebb negyvenesnél. Ez az intenzív műszaki fejlesztés, a piaci követelmények figyelembe vételének eredménye. S bár az „alapkutatásokat”, vagyis a különböző fizikai jelenségek mérlegtechnikai alkalmazási lehetőségeire irányuló kutatásokat külső partnerek, például a Műszeripari Kutató Intézet végzi a vállalatnak, a konkrét alkalmazások kidolgozása rengeteg feladatot ad saját embereiknek. Tavaly 26 milliót költöttek például gyártmány- és gyártásfejlesztésre. S hogy ez elég-e? Műszaki színvonalban élen járnak a KGST-ben, a tőkes piac követelményeit viszont meg ritkán tudják kielégíteni. Áraik esetenként magasabbak, mint a világszintű árak. Piaciért pedig egyre többször kell versenytárgyalásokon megküzdeniük.

Létezők tehát a műszaki fejlesztés meggyorsítása, hogy közelebb kerüljenek a világszínvonalhoz. S létezők sok jó műszaki szakember alkalmazása, hogy a tervezésben dolgozó team-ekben mind több szellemes, jó és olcsó megoldás, kombináció születhessen. Babáinkon nem pihenhetnek egy pillanatra sem; öreg babér az iparban már nem babér.

A METRIPOND helyzetét akár modellként is tekinthetnénk. Mert a jövő nálunk csak a tudományintenzív iparágaké lehet, ahol nem annyira a beépített anyagot, és a felforralt energiát adjuk el egy-egy termékben jó áron, hanem a beléje fektetett, s nálunk elvben bőségesen meglevő szakismereteket. De lám, vidéken sokszor nehéz helyzetbe kerülhet egy vállalat, ha sem anyagiakkal, sem lakással nem tudja vonzani a képzett embereket, csak érdekes munkával. Az viszont kerülhet másutt is. Pedig a mérleggyár esetében még nem is igazán tudományintenzív iparról, csupán műszakilag igényes iparról van szó...

Szávay István

Önálló porcelángyárak

Az év elejétől önálló lett a Finomkerámiaipari Művek két közismert vállalata, a herendi és a hollóházi porcelángyár. Az önállóságtól mindkettő azt várja, hogy közvetlenebb kapcsolatot alakíthat ki mind a hazai, mind pedig a külföldi megrendelőkkel, s így gyorsabban tud majd alkalmazkodni az igények változásához. A herendi gyárnak iparművészeti értékét is képviselő egyedi termékei miatt, a hollóházinak pedig a művészi színvonal jelentős emelésével kapcsolatos törekvései miatt vannak

lőnösen nagy szüksége arra, hogy a lehető leggyorsabban tudjon reagálni a piaci hatásokra.

Herendben gyári méretekben ugyan, de művészi porcelánt állítanak elő, s a teljes termelés háromnegyed részét exportálják. A legújabb piaci tapasztalatok szerint a jövőben is a manuális jelleg lesz Herend erőssége. A hollóházi Porcelángyár jelentősen növelni akarja a művészi áruk árnyát. (MTI)

Növekedett a belföldi turizmus

Az IBUSZ szegedi tervei

Szeged vonzása az elmúlt évben is erősödött. Nemcsak az ünnepi hetekre érkeztek zsúfolt autóbusszok és vonatok, hanem tavasszal, ősszel is sokan jöttek a Tisza partjára. Lényeges változás és mérföldkő is egyben, hogy 20 százalékkal növekedett a belföldi turizmus — hangsúlyozta a tavalyi eredményeket és az idei feladatokat sorolva Mester János, az IBUSZ Csongrád megyei Igazgatóságának vezetője.

És mi a változás oka? A szakemberek egybehangoztatásának, nemcsak azért emelkedett a Dél-Alföld látogatottsága, mert Szegeden a szállodai helyek száma nőtt, hanem, mert az IBUSZ a Tisza-parti várost is bevonta az országos utazásokba. Közel 400 millió forintos forgalmat könyvelhetett el ez a megyei intézmény. Nőtt a devizabevétel, míg tavalyelőtt 95 millió, addig 1980-ban 127 millió forintért váltottak be keményvalutát. Különösen a jugoszláv utazási irodák érdeklődtek a szakmai programok iránt. De nemcsak ide jöttek szívesen, hanem a szegedi utazási iroda 50 százalékkal több önálló csoportot indított a környező országokba, mint a korábbi években. Elsősorban a szovjet és csehszlovák túrák a népszerűek, valamint Bécs, Izisztambul és Velence volt az elsődleges úticél.

Mit várnak az idegenforgalmi szakemberek 1981-től? Úgy látszik, hogy az olajárak felszökkenése nem változtatott az utazási kedven. Sőt, az eddigi tapasztalatoktól eltérő, ám egybehangoztatásának, nemcsak azért emelkedett a Dél-Alföld látogatottsága, mert Szegeden a szállodai helyek száma nőtt, hanem, mert az IBUSZ a Tisza-parti várost is bevonta az országos utazásokba. Közel 400 millió forintos forgalmat könyvelhetett el ez a megyei intézmény. Nőtt a devizabevétel, míg tavalyelőtt 95 millió, addig 1980-ban 127 millió forintért váltottak be keményvalutát. Különösen a jugoszláv utazási irodák érdeklődtek a szakmai programok iránt. De nemcsak ide jöttek szívesen, hanem a szegedi utazási iroda 50 százalékkal több önálló csoportot indított a környező országokba, mint a korábbi években. Elsősorban a szovjet és csehszlovák túrák a népszerűek, valamint Bécs, Izisztambul és Velence volt az elsődleges úticél.

holtszezonban érdemes mérlekelni az árakat. Ezzel függ össze újdonságként a vidám hétvége Budapesten. A téli és tavaszi hónapokban város-színháznézést és jó szórakozást szervez a fővárosba az IBUSZ. Első osztályú hotelekben szállásolják el a vendégeket. Már is igen nagy az érdeklődés a szocialista brigádok és a termelőszövetkezeti dolgozók körében. Budapesten kívül szinte minden népszerű hazai tájra és üdülőhelyre hasonló kirándulásokat szerveznek.

Egy másik újdonság a szociálizmus. Évről évre nagyobb az érdeklődés a szocialista országok szép városai és üdülőhelyei iránt. Először szerveznek csoportos kirándulásokat Csehszlovákia, a teljes panziós ellátással. Az év első napjaiban az előzetes felmérések szerint a MAV az összes helyet lefoglalta dolgozóinak Lenin-grádban, a fehér éjszakákat megnevezni eddig is sokan váltottak vonatjegyet. A fókuszó érdeklődés miatt az idén Szegedről önálló csoportokat is indítanak. Először kötöttek szerződést a román idegenforgalommal és így szervezhetik a körutazás Székelyföldön nevű programokat. A szakemberek számolnak a nagyarányú autós turizmussal is. Az úgynevezett csomagutazásra sok csoportot indítanak Szegedről. Az úticél: Kaukázus, Odessza, Csehszlovákia, az NDK, Izisztambul, Dánia, Svédország, Finnország, Görögország. Már ezekben a téli napokban egyre többen gondoskodnak a nyári pihe-nésről. Az előzetes jelentések alapján úgy tűnik, továbbra is a legkultiváltabb hely lesz a szovjet és a jugoszláv tengerpart. Hosszú lenne felsorolni, hogy ezen kívül hova és hány országba lehet látogatni. Pénztárcájától és érdeklődésétől függően mindenki megtalálja az álmotdott várost vagy országot. Japántól kezdve az

USA-ig, Perutól Vietnámig, Koreáig és Malaysiáig e széles világban mindenhol lehet repülni, hajózni.

Mit kínál az idegenforgalom Szegeden? Az újszegedi gyógyvízre az IBUSZ már tavaly próbálta szervezni a vendégeket. A vízművek és fürdők ígérete szerint a fedett uszoda most a nyárra elkészül. A gyógyvíz vonzását nem szabad figyelmen kívül hagyni, számolnak is ezzel, egyelőre az újszegedi fizetővendég-hálózat szobáira építve. A belföldi turizmusban alapvető kérdés marad az idén is, hogyan lehet olcsóbban szállást és étkezést biztosítani. A jó vendéglátók nem feledkeznek meg arról, hogy külföldről sem érkezik mindenki tömött pénztárcával. Szegedet népszerűsítő kedvezményt kért és kapott az IBUSZ a Hungarhoteltől. A jugoszláv utazási irodákkal együttműködve pedig 1981-ben is tovább bővítik az üzemi és tevénytárgyakat, hiszen a déli szomszédaink közül is sokan kíváncsiak, hogyan készűl a szegedi paprika, a vásárhelyi majolika, milyen a szentesi kertészet. Mert utazni nemcsak szép, hanem hasznos is...

H. M.

Fagyálló növények

A tartós, kemény hidegben kitűnően edződnek az új növényfajtájelöltek a Mátra tetején elhelyezkedő kísérleti parcellákon. A Gödöllői Agrártudományi Egyetem kompolti kutatóintézetének mátraszőlősi fagykísérleti állomásán különféle szántóföldi növényfajták fagyállóságát vizsgálják.

A kísérleti állomás parcellái mintegy 850 méter tengerszint feletti magasságban helyezkednek el, s így Magyarország legmagas-

sabban fekvő, mezőgazdaságilag művelhető területének számítanak. Ebben a térségben igen változatos az időjárás, sok a szélsőség, erős a hőingadozás, ezért jó lehetőségek nyílnak a speciális vizsgálathoz.

A kísérleti állomáson elsősorban az őszi vetésű búzafélék tűrőképességét figyelik, de a tritikáival és az új lucernafajtákkal is megkezdtek a kísérleteket.

Az idei tél különösen kedvez a vizsgálatoknak. (MTI)

Tájvédelmi körzetek

Zala megye újabb országos tájvédelmi körzetekkel és megyei védett területekkel gyarapodik. A megyei tanács végrehajtó bizottsága keddi ülésén egyetértett az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatalnak azzal a javaslatával, hogy nyilvánítsák országos tájvédelmi körzetté a felső-göcseji tájat, a tájegység legjellegzetesebb részét, óvják meg gazdag növényvilágát, népi építészeti és egyéb műemlékeit, továbbá a keszthelyi hegységet szikláival és erdeivel, a területén található népi műemlékekkel. Harmadikként a megye déli részén található, mintegy négyezer hektáros oltári ósbukkos került fel országos védettségű természetvédelmi listájára. A végrehajtó bizottság úgy dön-

tött, hogy a megyei védett és természetvédelmi értékek közé sorolja a hévízi tavat és környékét.

Újabb természeti értékek nyilvánításáról tárgyaltak Somogyban is, a megyei környezet- és természetvédelmi bizottság keddi ülésén. Ezek közé tartoznak a Szőcsény-pusztai földvárrom körüli jamatüszálemek, a harminc méter magas, száznegyvenhárom éves bukkóriások, gyertyánfák, kocsányos tölgyek és vadgesztenyefák. Védettséget kap a nagyatádi Széchenyi téri park, a rinyatamási vadászkatály parkja, a záka-nyi vasút oldalán a botanikai ritkaságok lelőhelye, továbbá a Szenna község határában levő homokbánya, s az e környéken élő gyurgyalagok fészkelőhelye. (MTI)